

ปรัชญาประเพณีของศาสนาอิสลามที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทย
Philosophy of Tradition of Islamic Influence on Thai Society

อาณนที อุ๋นธง

Aron Unthong

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา

M.A. Student Department of Buddhism and Philosophy

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Graduate School Mahamakut Buddhist University

E-mail : arenon_007@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาศาสนาอิสลาม 2) เพื่อศึกษาปรัชญาประเพณีของศาสนาอิสลาม 3) เพื่อวิเคราะห์ปรัชญาประเพณีของศาสนาอิสลามที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทย **ผลการศึกษาพบว่า** 1) ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่สำคัญศาสนาหนึ่งที่มีจำนวนประชากรที่นับถือเป็นจำนวนมาก นับถือพระเจ้าองค์เดียว คือ อัลเลาะห์ และมีศาสนศาสดาประกาศศาสนา คือ นบี มุฮัมมัด โดยมีคัมภีร์ชื่อ อัลกุรอาน และมีอิหม่ามเป็นผู้นำกล่าวแก่ ศาสนิก เพื่อเข้าถึงพระเจ้า ศาสนาอิสลามถือกำเนิดขึ้นในดินแดนที่เรียกว่าประเทศซาอุดีอาระเบียในปัจจุบัน ได้เขาเข้ามาอยู่ในแผ่นดินที่เรียกว่าประเทศไทยนี้ตั้งแต่ก่อนการบันทึกประวัติศาสตร์ชาติไทย 2) มีวิถีชีวิตที่ผูกติดกับหลักบทบัญญัติทางศาสนาตั้งแต่เกิดจนตาย แต่เพื่อให้เข้ากับบริบทของสังคม ชาวมุสลิมได้มีการวิวัฒนาการเพื่อให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสันติตามหลักศาสนา

คำสำคัญ : ปรัชญาประเพณี, ศาสนาอิสลาม, สังคมไทย

ABSTRACT

This article aims to: 1) study Islam 2) to study Islamic traditional philosophy, 3) to analyze Islamic traditional philosophy that influences Thai society. The study found that: 1) Islam is an important religion which is a large number of followers. There is the only God called Allah, Muhammad is a prophet, the Quran is the sacred scripture and also Imam is a worship leader and Muslim community. Islam was spread from Saudi Arabia. Now a day Islam came into Thailand since the Thai national historical record. 2) Muslims have culture and traditional way of life tied to the religious rules since they were born until their entire life. Moreover, to live in peaceful harmony with others under with context of society Muslims have evolved to adapt themselves all the times.

Keywords: Philosophy of Tradition, Islamic, Thai society

1. บทนำ

ปรัชญาประเพณีของศาสนาอิสลามที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทย เป็นบทความที่กล่าวถึงปรัชญาประเพณีของศาสนาอิสลามถือได้ว่ามีอิทธิพลอย่างมากต่อสังคมไทย ทั้งชาวมุสลิมเองที่อยู่ในประเทศไทย และคนไทยที่นับถือศาสนาต่าง ๆ เนื่องจากเราอยู่ประเทศเดียวกัน อยู่ที่ทำงานเดียวกัน เรียนโรงเรียนเดียวกัน มีบ้านอยู่ชุมชนเดียวกัน ตั้งแต่เกิดจนตายมันทำให้เราปฏิเสธไม่ได้ว่าเราต้องพบกับอิทธิพลของศาสนาอิสลามในชีวิตประจำวันไม่เว้นแต่ละวัน แต่เราอาจจะไม่ทราบว่าบางสิ่งบางอย่างที่เป็นเรื่องใกล้ตัวเรานั้นมันมีที่มาจากอะไร หรือเป็นหลักประเพณีปฏิบัติของศาสนาใด และถ้าเราไม่ได้อยู่ประเทศเดียวกัน ชุมชนเดียวกัน หรือโรงเรียนเดียวกัน เราจะเข้าใจถึงหลักปรัชญาของศาสนาอิสลามหรือไม่

ดังนั้น การศึกษาอิทธิพลปรัชญาประเพณีของศาสนาอิสลาม นี้จึงมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1) เพื่อศึกษาศาสนาอิสลาม 2) เพื่อศึกษาปรัชญาประเพณีของศาสนาอิสลาม 3) เพื่อวิเคราะห์ปรัชญาประเพณีปรัชญาประเพณีของศาสนาอิสลามที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทย

2. ศาสนาอิสลาม

ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่สำคัญศาสนาหนึ่งของโลก มีประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามไปทั่วโลกเป็นจำนวนมาก ในประเทศไทยเองก็มีผู้นับถือศาสนาอิสลามกระจายอยู่ทั่วประเทศเช่นกัน และที่มากที่สุดก็เห็นจะเป็นทางภาคใต้ของประเทศ ในส่วนของการศึกษาศาสนาอิสลาม ผู้เขียนได้วางกรอบแนวการศึกษาไว้ดังนี้คือ 1) ประวัติและความหมายของศาสนาอิสลามในประเทศไทย 2) หลักการสำคัญของศาสนาอิสลาม ดังจะได้แสดงรายละเอียดเนื้อหาตามลำดับไป

2.1 ประวัติและความหมายของศาสนาอิสลามในประเทศไทย

คำว่า อิสลาม มีรากศัพท์ซึ่งมาจากคำว่า ซะละมะ แปลว่า เข้าไปในสันติ คำนี้เป็นคำกริยาของคำว่า ซะลาม ซึ่งแปลว่า สันติ หรือความสงบ ตามความหมายนี้ อิสลาม จึงหมายถึง ศาสนาแห่งความสันติ คำว่า อิสลาม จึงเป็นคำที่มีความหมายกว้าง ๆ อันหมายถึง ความสุข ความมั่นคง ภาวะสงบ ทางแห่งความสงบ และการยอมรับต่อสภาวะของพระผู้เป็นเจ้า นอกจากนี้แปลว่าสันติและการยินยอมมอบกายและจิตใจให้แก่ อัลเลาะห์แล้ว คำว่า อิสลาม ยังมีความหมายได้อีกอย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้องคล้ายคลึงกันคือ การปฏิบัติตามพระประสงค์ของ อัลเลาะห์ โดยนัยนี้ ผู้นับถือศาสนาอิสลามที่เรียกว่า มุสลิม จะแสวงสันติกับพระอัลเลาะห์ ด้วยการมอบกายและจิตใจโดยสิ้นเชิงต่อพระประสงค์ของ พระอัลเลาะห์ (ขจิต บุษปะพัฒน์ , ไทยมุสลิม, 2519 หน้า 116-117)

ศาสนาอิสลามถูกบันทึกว่า เป็นศาสนาหนึ่งที่สำคัญของโลก มีประชากรทั่วโลกที่นับถือศาสนาอิสลามได้ถือกำเนิดขึ้นประมาณปี ค.ศ. 1153 ณ ดินแดนที่เรียกในปัจจุบันว่า ประเทศซาอุดีอาระเบีย อิสลามเป็นชื่อที่ อัลเลาะห์ ทรงใช้เรียกศาสนาของพระองค์ ซึ่งพระองค์ได้ทรงเลือกให้ นบี มุฮัมมัด เป็นศาสนทูต เพื่อเผยแพร่วรรณกรรมของพระองค์ (ขจิต บุษปะพัฒน์ , ไทยมุสลิม, 2519, หน้า 119)

ศาสนาอิสลามเข้ามาอยู่ในประเทศไทยตั้งแต่สมัยไหนไม่ปรากฏชัด ตั้งแต่เริ่มบันทึกประวัติศาสตร์ชาติไทย สมัยพ่อขุนรามคำแหงก็ปรากฏมีการบันทึกว่ามีชาวมุสลิมได้อยู่ในประเทศไทยแล้ว งานนิพนธ์ที่ทำให้เราได้ทราบถึงพัฒนาการของศาสนาอิสลาม (อาหมีน ลอนา, พัฒนาการการเขียนประวัติศาสตร์อิสลามในสังคมไทย ยุครัตนโกสินทร์ – 2511, วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2558, หน้า 183) ได้กล่าวว่า พัฒนาการของประวัติศาสตร์นิพนธ์อิสลามในสังคมไทยดำเนินไปภายใต้ยุคสมัยทางความคิดสามยุคหลักคือ 1) ยุคสมัยที่เน้นคุณค่าของพระพุทธศาสนา (ยุครัตนโกสินทร์) จึงทำให้การนิพนธ์เน้นไปทางประวัติศาสตร์ที่ผูกโยงกับการยกย่องพุทธศาสนา 2) ยุคสมัยภายใต้ชุดคำ การอธิบายของลัทธิชาตินิยม (หลัง 2475) ประวัติศาสตร์นิพนธ์ อิสลามในช่วงนี้จึงถูกผลิตขึ้นภายใต้บริบทของการเขียนประวัติศาสตร์ชาติ และ

3) ยุคสมัยที่เน้นการสร้างความรู้สึกรู้สึกนึกคิดใหม่ (2511) ยุคสมัยถูกผลิตขึ้นโดย นิธิ เอียวศรีวงศ์ ที่สร้างการรับรู้ต่ออิสลามผ่านแง่มุมใหม่และปัจจัยที่กว้างขวางมากขึ้น เป็นยุคสมัยที่ประวัติศาสตร์อิสลามถูกอธิบายเป็นประวัติศาสตร์โลกแทน แต่แม้จะมีการพัฒนาไปตามยุคสมัยทั้งสาม แต่ชุดคำอธิบายบางส่วนยังคงมีการถ่ายทอดไปยังแต่ละสมัยด้วยเช่นเดียวกัน พร้อมกับการตีความใหม่ที่นักประวัติศาสตร์แต่ละคนสร้างขึ้น

สรุปได้ว่า ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามเรียกว่า ชาวมุสลิม เป็นศาสนาที่นับถือพระเจ้าองค์เดียว นั่นก็คือ พระอัลเลาะห์ โดยมี นบี มุฮัมมัดเป็นศาสดาประกาศศาสนา ส่วนอิหม่ามเป็นแต่เพียงผู้นำนมาศการพระเจ้าเท่านั้น ส่วนการสรุปถึงประวัติศาสตร์ศาสนาอิสลามข้างต้นนั้น เข้าใจได้เลยว่า ก่อนหน้านั้นก็คงเป็นไปได้ว่า อาจจะมีการบิดเบือนประวัติศาสตร์ไปตามบริบทของสังคมจากรุ่นสู่รุ่น ที่กล่าวเช่นนั้นก็เพราะต้องการให้ผู้อ่านใช้ความคิดเป็นกลาง ๆ ก่อนจะตัดสินใจเชื่อ หรืออาจจะหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อหาหลักฐานสนับสนุนแนวคิดนั้นๆ

2.2 หลักการสำคัญของศาสนาอิสลาม

ในคัมภีร์อัลกุรอาน มีบทบัญญัติที่ชาวมุสลิมทุกคนจะต้องยึดมั่นและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ประกอบไปด้วยหลักการที่สำคัญ 2 ประการ (เสาวนีย์ จิตหมวด, วัฒนธรรมอิสลาม, 2535, หน้า 16-89) คือ หลักศรัทธา 6 ประการ และหลักการปฏิบัติ 5 ประการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1 หลักศรัทธา

มุสลิมทุกคนต้องปฏิบัติตามหลักศรัทธา 6 ประการ (ฮัมมุดะฮ อับดุลอาฏีญ์ และอับดุลเลาะอับรู, 2542, หน้า 19-23) ที่เรียกว่า รุกนอิหม่าม ได้แก่การศรัทธาในเรื่องดังต่อไปนี้

1. ศรัทธาในพระเจ้าเป็นเจ้าเพียงพระองค์เดียว และไม่ตั้งสิ่งอื่นใดขึ้นเป็นสิ่งที่เคารพสักการะ
2. ศรัทธาในบรรดา มาลาอิกฮ (ทูตสวรรค์) เป็นบ่าวของพระเจ้าประเภทหนึ่ง มีคุณสมบัติแตกต่างไปจากมนุษย์ เป็นวิญญาณบริสุทธิ์ เป็นชีวิตที่วิเศษ ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างศาสดากับพระเจ้า ไม่อาจเห็นตัวตนได้ สามารถแปลงร่างเป็นสิ่งต่าง ๆ ได้ตามบัญชาของพระเจ้า
3. ศรัทธาในพระคัมภีร์ คัมภีร์ของศาสนาอิสลามเรียกว่า คัมภีร์ อัลกุรอาน เป็นคัมภีร์ภาษาอาหรับ ซึ่งเป็นคัมภีร์ฉบับสุดท้ายที่พระอัลเลาะห์ทรงประทานแก่มนุษยชาติ ผ่านมาทางศาสดา นบี มุฮัมมัด ชาวมุสลิมทั่วโลกถือว่าคัมภีร์ อัลกุรอาน เป็นธรรมนูญชีวิต อะไรก็ตามที่สอดคล้องกับคัมภีร์ อัลกุรอาน จะเป็นที่ยอมรับว่าเป็นความถูกต้องจากพระเจ้า และอะไรก็ตามที่แตกต่างไปจาก อัลกุรอาน จะถูกปฏิเสธและงดใช้
4. ศรัทธาในบรรดา ศาสนทูต มุสลิมจะต้องศรัทธาว่า พระเจ้าทรงคัดเลือกบุคคลในหมู่ของมนุษยชาติ ให้เป็นผู้สื่อสาร นำบทบัญญัติของพระองค์มาสั่งสอนแก่มนุษยชาติทุกยุค ทุกสมัย ที่ราบกันไบนามของนบี และรซูล เป็นผู้สื่อสารสาส์นมาจากพระเจ้า
5. ศรัทธาในวันสุดท้ายแห่งการตัดสิน โลกนี้จะถึงจุดจบ ณ วันหนึ่ง
6. ศรัทธาต่อการกำหนดสถานะของ อัลเลาะห์ เป็นระเบียบอันรัดกุมที่พระเจ้าได้กำหนดไว้แก่จักรวาล แก่โลก และแก่มนุษย์มี 2 ลักษณะคือ 1) กฎที่ตายตัว เมื่อประสบกับผู้ใดแล้ว หลีกเลียงไม่ได้ทุกอย่างดำเนินตามพระประสงค์ เช่น การถือกำเนิดชาติพันธุ์ รูปร่างหน้าตา การโคจรของดวงดาว การแปรปรวนของสภาพดิน ฟ้า และอากาศ เป็นต้น 2) กฎที่ไม่ตายตัว โดยดำเนินไปตามความสัมพันธ์ของเหตุและผล กิจกรรมอยู่ในดุลยพินิจของมนุษย์ ในอันที่จะใช้ปัญญาที่พระเจ้าประทานมา เลือกปฏิบัติตามข้อห้ามหรือข้อใช้ต่าง ๆ

2.2.2 หลักปฏิบัติ

อิสลาม มีระบอบโครงสร้างที่สำคัญ 2 ส่วนคือหลักศรัทธาและหลักปฏิบัติ ซึ่งในหลักปฏิบัตินี้ยังได้แบ่งออกเป็น 5 อย่าง เรียกว่า รุกนอิสลาม (ปริญวิทย์ อิสมาแอลและคณะ, 2540, หน้า 6) ประกอบไปด้วย

1. **การปฏิญาณตน** โดยกล่าวว่า “ข้าพเจ้าขอปฏิญาณว่าแท้จริงแล้วไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลเลาะห์ องค์เดียวและ นบีมูฮัมหมัด เป็นศาสนทูตของ อัลเลาะห์” ซึ่งเป็นการยอมรับว่า อัลเลาะห์เป็นพระเจ้าเพียงองค์เดียวและยอมรับว่าท่าน นบีมูฮัมหมัดเป็นศาสนทูต เป็นคำปฏิญาณที่มุสลิมทุกคนมีหน้าที่ต้องปฏิบัติในสิ่งที่ อัลเลาะห์ และศาสนทูตใช้ และหลีกเลี่ยงในสิ่งที่ อัลเลาะห์ และศาสนทูตทรงห้าม

2. **การละหมาด** คือการเข้าเฝ้าพระเจ้าทั้งร่างกายและจิตใจที่สงบ การสรรเสริญและการวิงวอน เป็นพิธีกรรมที่สำคัญที่สุดถือว่าเป็นข้อบังคับที่มุสลิมทุกคนต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เริ่มตั้งแต่บรรลุนิติภาวะเพื่อแสดงออกซึ่งความยำเกรงในพระองค์ โดย ละหมาดวันละ 5 เวลา/ครั้ง และละหมาดร่วมกันในตอนบ่ายของวันศุกร์ การละหมาดร่วมกันในวันศุกร์ เป็นข้อบังคับให้มุสลิมละหมาดพร้อมกัน เพื่อช่วยพัฒนาความคิด ฟันฟูจิตใจให้มนุษย์รู้สึกสำนึกต่อสิ่งที่ได้ปฏิบัติ เพื่อให้มนุษย์อยู่ในหนทางที่ถูกต้อง เตือนใจให้รำลึกถึงพระเจ้าในทุก ๆ วันศุกร์ของสัปดาห์ ซึ่งมีความสำคัญเป็นพิเศษ ดังนี้ (1) เป็นเวลาที่พระเจ้าได้กำหนดให้มุสลิมแสดงความภักดีต่อพระองค์ร่วมกัน (2) เป็นการนัดหมายกันเพื่อจะได้ใคร่ครวญถึงเรื่องเกี่ยวกับจิตวิญญาณของตนในสัปดาห์ที่ผ่านมาและเพื่อเป็นการเตรียมพร้อมสำหรับสัปดาห์ที่กำลังจะมาถึง เหมือนกับคนที่กำลังดำเนินอยู่ในธุรกิจต่างๆ (3) เป็นการชุมนุมบรรดามุสลิมในอันที่จะสร้างความมั่นใจแก่ตัวเองและยืนยันยึดมั่นระฆังพันทิศทางศาสนาตลอดจนความมั่นคงทางสังคมบนรากฐานของศีลธรรมและจิตวิญญาณ (4) เป็นการแสดงให้เห็นว่ามุสลิมให้ความสำคัญอย่างไรกับการเชิญชวนของพระเจ้าที่อยู่นอกเหนือสิ่งอื่นใดที่ทั้งปวง

3. **การถือศีลอด** การถือศีลอดในเดือนรอมฎอน ก็เพื่อให้มนุษย์ผู้ศรัทธามีความยำเกรงต่อพระเจ้า (อัลเลาะห์) ปลุกฝังความอดทน ไม่เห็นแก่ตัว ความซื่อสัตย์และให้มีจิตใจที่รู้จัก เสียสละ รู้จักปรับสภาพร่างกายตัวเอง นอกจากนี้การถือศีลอดยังฝึกให้มนุษย์มีระเบียบวินัย ความอดทนทั้งร่างกายและจิตใจ อดทนต่อความหิว อดทนในอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ และกระตุ้นให้มนุษย์มีจิตสำนึกในการอยู่ร่วมกันในสังคม ความเท่าเทียมกัน ความเป็นพี่น้องกัน ตั้งแต่พระอาทิตย์ขึ้น จนถึงพระอาทิตย์ตกดินเป็นเวลา 1 เดือนในเดือนรอมฎอน (เดือน 9 ทางจันทรคติของอิสลาม) โดยงดเว้นการบริโภคอาหาร น้ำดื่ม และร่วมประเวณี ซึ่งการถือศีลอดเป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคน ที่อายุครบ 15 ปีขึ้นไปจะต้องปฏิบัติ แต่มีข้อยกเว้นสำหรับหญิงที่มีรอบเดือนและหลังคลอด บุคคลในระหว่างเดินทาง หญิงมีครรภ์ แม่ลูกอ่อน บุคคลที่มีสุขภาพไม่ปกติ มีโรคภัยคนชราและบุคคลที่ทำงานหนัก สำหรับคนที่ถือศีลอดในเดือนรอมฎอนไม่ได้ จะต้องชดเชยวันที่ขาดให้ครบถ้วนในภายหลัง

4. **การบริจาค ซะกาต** เป็นข้อกำหนดที่พระเจ้าประทาน แก่มุสลิมที่มีทรัพย์สินเงินทองครบจำนวนที่กำหนดจ่ายให้แก่ผู้มีสิทธิ์รับตามอัตรา อาจเปรียบเทียบกับภาษี หรือการเก็บภาษี 1 ใน 10 ของรายได้ การจ่าย ซะกาต สำหรับผู้ที่มีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ครบจำนวนและครบรอบปี โดยการจ่าย ซะกาต มีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน ยากจน ชดเชยในสังคมให้เขามีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อิสลามถือว่าจำนวนทรัพย์สินที่ถูกจ่ายเป็นทาน ซะกาต นั้น ยังความเจริญงอกเงยให้แก่ทรัพย์สินที่เหลือและยังเป็นการชำระกิเลสของผู้บริจาคอีกด้วย นอกจากนั้นยังทำให้ มนุษย์ไม่เห็นแก่ตัว ละโมบจนทำให้เกิดความแตกร้างในสังคมและปลุกฝังความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้มีสิทธิ์ในการรับ ซะกาต ก็จะมีความรู้สึกมั่นคงและมีส่วนร่วมในสังคม

5. **การบำเพ็ญอิฮัจญ์** การประกอบพิธีฮัจญ์ ณ บัยตุลลอฮ์ แห่งนครมักกะห์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย สำหรับผู้ที่มีความสามารถเดินทางไปได้ทั้งสภาพร่างกาย จิตใจที่สมบูรณ์ ฐานะทางการเงิน เมื่ออายุครบเกณฑ์ที่มีความรับผิดชอบได้จะต้องไปทำฮัจญ์อย่างน้อยหนึ่งครั้งในชีวิต อันเป็นการปฏิบัติศาสนกิจร่วมกันของพี่น้องมุสลิมทั่วโลก ในพิธีกรรมยังช่วยขัดเกลาจิตใจ ทั้ง กาย วาจา และใจ เป็นการสะสมความดีเพิ่มขึ้นใหม่

ฮัจญ์ คือ การมุ่งสู่หรือการไปเยือน บัยตุลละหะห์กะบะห์ ณ นครมักกะห์ เพื่อประกอบ ศาสนกิจตาม ขั้นตอนปฏิบัติตามระยะเวลาที่กำหนด

อุมเราะห์ คือ การเดินทางไปเยือน บัยตุลละหะห์ เพื่อประกอบศาสนกิจโดยไม่กำหนดระยะเวลา ผู้ประกอบพิธีฮัจญ์ นับเป็นผู้มีน้อมยอมจำนนต่อพระองค์อย่างสิ้นเชิง ต้องละทิ้งครอบครัว บ้านเรือน สถานภาพ และอภิสิทธิ์ต่าง ๆ เป็นการทดสอบคุณธรรมความอดทนความเสียสละ และทดสอบการบริหารเงินที่พระองค์ ผากไว้แก่มุสลิมทุกคน พิธีการฮัจญ์ แสดงถึงเอกภาพและพลังอำนาจของพระองค์ เป็นจุดศูนย์รวมแห่งจิตใจ ของมวลมุสลิมทั่วไป

นอกจากนี้แล้วศาสนาอิสลามยังประกอบด้วยหลักการ ศรัทธา (อะกีดะฮ์) และหลักกฎหมาย (ชะรีอะฮ์) ที่สมบูรณ์ (อัลลามะฮฺ เซค มุฮัมมัด คอลิห์ อัล ฮุซัยมีน, *อธิบายพื้นฐานการศรัทธา* ชัรฮฺ อุซูลุลอิหม่าม, 2552, หน้า 11) ประกอบด้วย

หลักกฎหมาย (ชะรีอะฮ์) (บัญญัติศาสนา) ประกอบด้วย 1) บทบัญญัติในเรื่องหลักเอกภาพ (เตาฮีด) ห้ามการตั้งภาคี (ชิริก) 2) บทบัญญัติในเรื่องความสัจจะ ห้ามพูดเท็จ พูดโกหก 3) บทบัญญัติในเรื่องความ ยุติธรรม ห้ามการคดโกง ฉ้อฉล 4) บทบัญญัติในเรื่องความซื่อสัตย์ ห้ามการบิดพลิ้ว 5) บทบัญญัติในเรื่อง ความซื่อสัตย์ต่อสัญญา ห้ามการทุจริตคดโกง 6) บทบัญญัติในเรื่องการทำความดีต่อบิดา มารดา ห้ามการ เนรคุณ 7) บทบัญญัติในเรื่องความสัมพันธ์ทางเครือญาติ ห้ามการตัดญาติขาดมิตร 8) บทบัญญัติในเรื่อง อัยยาศัยไมตรีที่ติงาม ห้ามกระทำความเลวทราม

ศาสนาอิสลามบัญญัติใช้ในเรื่องคุณธรรมจรรยาบรรณที่ติงามและห้ามการกระทำสิ่งที่ต่ำช้าเลว ทรามทั้งหลาย อิสลามใช้ให้กระทำและส่งเสริมให้ปฏิบัติความติงามทุกประการ

หลักศรัทธา (อะกีดะฮ์) การศรัทธาต่ออัลเลาะห์ ประกอบด้วยหลัก 4 ประการ ดังนี้

1) การศรัทธามั่นในการมีอยู่ของ อัลเลาะห์ และบรรดาสิ่งที่ทำให้เชื่อมั่นถึงการมีอยู่ คือ ธรรมชาติ ความคิด กฎหมายชะรีอะฮ์ (บัญญัติศาสนา) และความรู้สึกรู้สึกหรือประสาทสัมผัสทั้งห้า

2) การศรัทธาต่อการเป็นผู้อภิบาลของ อัลเลาะห์ คือพระองค์เป็นพระผู้ทรงอภิบาลไม่มีหุ้นส่วนใดๆ ปราศจากผู้ช่วยเหลือ ไม่มีเจ้าผู้ครอบครองอื่นใดนอกจากพระองค์ไม่มีกิจการใด ๆ นอกจากเป็นของพระองค์

3) การศรัทธาต่อการเป็นพระเจ้า นั่นคือพระองค์เท่านั้นเป็นเจ้าที่แท้จริง ไม่มีภาคี หุ้นส่วนใด ๆ สำหรับพระองค์

4) การศรัทธาในพระนามและคุณลักษณะของ อัลเลาะห์ คือการยืนยันต่อการที่พระองค์ทรงกล่าวถึง พระองค์เองในคัมภีร์ของพระองค์ และที่ปรากฏใน ฮาดิษ คำกล่าวของท่านศาสดาเกี่ยวกับพระนามและ คุณลักษณะโดยปราศจากการ ตัซบีฮ์ (เปรียบเทียบ) ตัมฮ์ซีล (จินตนาการ) ตะฮ์รียฟ ตัก ยีฟ (การตั้งคำถาม) และตะอ์ตีล (ไม่เชื่อมั่น)

สรุปได้ว่า ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่มีผู้คนนับถือทั่วโลก และได้เข้ามาอยู่ในประเทศไทยอาจจะ ตั้งแต่ก่อนเริ่มประวัติศาสตร์ชาติไทย ศาสนิกผู้นับถือศาสนาอิสลามเรียกว่า มุสลิม ชาวมุสลิมทุกคนต้องปฏิบัติ ตนอย่างเคร่งครัดเหมือนกันหมด นับถือพระเจ้าองค์เดียวคือ พระอัลเลาะห์ โดยมี นบิ มุฮัมมัด เป็นศาสดา ประกาศศาสนา และมีอิหม่ามเป็นผู้นำในการนบิการพระเจ้า เป็นศาสนาที่มุ่งหมายให้มนุษย์ทุกคนได้พบกับ สันติทั้งในโลกนี้และโลกหน้า มนุษย์ทุกคนต้องยอมรับในคำบัญชาของพระผู้เป็นเจ้า อันเป็นสิ่งสำคัญที่สุดใน ศาสนาอิสลาม อันจะทำให้เกิดความสันติกับตนเองและสังคม

3. ปรัชญาประเพณีของศาสนาอิสลาม

ศาสนาอิสลามได้วางแนวปฏิบัติให้กับชาวมุสลิมตั้งแต่เกิดจนตาย ตั้งแต่ตื่นจนหลับ แนวการปฏิบัตินี้มาจากบทบัญญัติของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้า คือมาจากคัมภีร์อัลกุรอาน และจริยวัตรของศาสนานบี มุฮัมหมัด ดังนั้นปรัชญาประเพณีของชาวมุสลิมจึงอยู่บนพื้นฐานของคัมภีร์อัลกุรอานและหะดีษ (ฉัตรนัย ใจเพชร, 2546, หน้า 39) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้คือ

3.1 การเกิด

การเกิดขึ้นของทารกนั้นชาวมุสลิมก็มีขั้นตอนตามพระคัมภีร์คือ หลังจากทารกคลอด และทำความสะอาดแล้ว บิดา มารดาผู้มีความรู้ทางด้านศาสนาจะกล่าว อะซาน (กรอกที่หูขวา) และกอมัต (กรอกที่หูซ้าย) แก่ทารกเป็นภาษาอาหรับ เป็นการเรียกร้องให้ผู้คนในละแวกมัสยิดได้รู้ว่า ถึงเวลาละหมาดแล้ว โดยมีข้อความว่าองค์อัลเลาะห์ ผู้ทรงยิ่งใหญ่ ข้าขอปฏิญาณว่า ไม่มีพระผู้เป็นเจ้าอื่นใดนอกจากพระอัลเลาะห์ ข้าขอปฏิญาณว่า นบี มุฮัมหมัด เป็นศาสนทูตของพระองค์ จงละหมาดเถิด จงมาสู่ความมีชัยเถิด การละหมาดเริ่มขึ้นแล้ว องค์อัลเลาะห์ ผู้ยิ่งใหญ่ ไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าอื่นใด นอกจากพระองค์ อัลเลาะห์

3.2 การโกนผมไฟ ตั้งชื่อ และเชือดสัตว์

ประเพณีการการโกนผมไฟนี้จะเริ่มทำเมื่อทารกอายุได้ 7 วัน ตามแนวทางของ นบี มุฮัมหมัด ส่วนการตั้งชื่อก็จะให้มีคุณลักษณะของพระเจ้าและบุคคลตามประวัติศาสตร์ศาสนาที่เกี่ยวข้องเช่น ชื่อ มุฮัมหมัด อูสมาน เป็นต้น ในพิธีการนี้จะไม่เชิญแขกมามากนัก ทำตามกำลังของผู้ให้กำเนิด ส่วนการเชือดสัตว์ (อากีเกาะห์) มีวัตถุประสงค์เพื่อขอบคุณพระเจ้า และเพื่อต้องการให้พระเจ้าปกป้องดูแล สัตว์ที่นำมาเชือดก็เป็นแพะหรือแกะ หลังเสร็จพิธีก็นำสัตว์ที่ตายแล้วไปแจกแก่ญาติพี่น้อง และบริจาคแก่คนยากไร้ และเก็บไว้บริโภคเองหนึ่งส่วน

3.3 การสูนัต (มาโชะยารี)

การสูนัตก็เป็นพระบัญชาของพระเจ้า จะทำในเด็กที่มีอายุระหว่าง 8-12 ปี ผู้ปกครองจะต้องนำบุตรหลานมาเข้าพิธีสูนัต พิธีสูนัตคือการขลิบปลายหนังหุ้มอวัยวะเพศ เพื่อให้สะดวกต่อการทำความสะอาด เพราะชาวมุสลิมต้องอาบน้ำก่อนไปทำการละหมาดและหลังการร่วมหลับนอนของสามีภรรยา การที่มีปัสสาวะค้างอยู่ที่ปลายอวัยวะเพศ ชาวมุสลิมถือว่าเป็นสิ่งที่สกปรก

3.4 ประเพณีแต่งงาน

ประเพณีแต่งงาน ภาษาอาหรับเรียกว่า นิกะห์เป็นการทำพิธีแต่งงานตามหลักเกณฑ์และข้อบังคับของศาสนาอิสลาม มีอยู่ห้าประการคือ 1) เป็นมุสลิม 2) มีของหมั้น 3) ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่าย 4) มีพยานผู้ชายอย่างน้อยสองคน 5) ควรทำพิธีอย่างเปิดเผย

การสู่ขอ เมื่อชายหญิงชอบพอกัน และผู้ปกครองเห็นสมควร ฝ่ายชายจะส่งผู้ใหญ่ไปสู่ขอกับพ่อแม่ของฝ่ายหญิง เรียกว่า มาโชะมีเตาะ มีการตกลงระหว่างผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่าย เกี่ยวกับสินสอดทองหมั้นและกำหนดวันหมั้น พิธีหมั้น เมื่อถึงกำหนดฝ่ายชายจะจัดเก้าอี้พานขันหมาก หรือพานหมากไปยังบ้านฝ่ายหญิง โดยผู้ที่เป็นเจ้าบ่าวไม่ได้ไปด้วย พานหมากมีสามพานคือ พานหมากพลู พานข้าวเหนียวเหลือง และพานขนม ต่อจากนั้นทั้งสองฝ่ายก็จะกำหนดวันแต่งงานและการจัดงานเลี้ยง ก่อนแล้วแต่จะเดินทางกลับฝ่ายหญิงจะมอบผ้าใส่รงชาย (กาเฮงแปลก๊ะ) หรือผ้าดอกปล่อยชาย (กาเฮงมาเต๊ะลือปีะ) อย่างใดอย่างหนึ่ง และขนมของฝ่ายหญิงให้กลับเป็นการตอบแทนให้แก่ฝ่ายชาย จากนั้นมีการลงชื่อ โต๊ะอิหม่าม เจ้าบ่าว เจ้าสาว บิดาฝ่ายหญิง และพยานในหนังสือสำคัญเป็นหลักฐาน เป็นอันเสร็จพิธี

3.5 ประเพณีมาแกบูละ

ประเพณีมาแกบูละ แปลว่า กินเหนียว หมายถึงการกินเลี้ยงในวันแต่งงาน งานเข้าสูหนัด งานเลี้ยงฉลองความสำเร็จ มีการเชิญแขกด้วยวาจา หรือโดยบัตรเชิญ มีการจัดสถานที่สำหรับจัดเลี้ยงอาหาร ที่จัดเลี้ยงเป็นอาหารธรรมดา เช่น มัสมั่นเนื้อ ไก่ก้อและ ซุปเนื้อ ผัดวุ้นเส้น ผักสด น้ำบูดู เป็นต้น

3.6 ประเพณีมาแกแต (กินน้ำชา)

ประเพณีมาแกแต (กินน้ำชา) หมายถึงการกินเลี้ยงในงานหาเงินสร้างมัสยิด สร้างโรงเรียนสอนศาสนา หาเงินเพื่อขอความช่วยเหลือจากการประสบอุบัติเหตุ ต้องใช้เงินเป็นจำนวนมากและไม่มีเงินจ่าย อาหารที่เลี้ยงได้แก่ ข้าวยา น้ำชา หรือ ปูโละซามา (ข้าวเหนียวหน้ากุ้ง)

3.7 ประเพณีฮารีรายอ

ประเพณีฮารีรายอ เทศกาลฮารีรายอมีอยู่สองวันคือ 1) วันฮารีรายอ หรือวันอิฎิ้ลฟิตรี เป็นวันรื่นเริงเนื่องจากสิ้นสุดการถือศีลอดในเดือนรอมฎอน เป็นการกลับเข้าสู่สภาพเดิม ตรงกับวันที่หนึ่งของเดือนเซาวาล ซึ่งเป็นเดือนที่สิบทางจันทรคติการปฏิบัติของชาวอิสลามในวันรายอจะบริจาคทานเรียกว่า ซากัดฟิตเราะห์ (การบริจาคข้าวสาร) มีการบริจาคทานแก่คนแก่หรือคนยากจน บางที่จึงเรียกว่า วันรายอฟิตเราะห์ หลังจากนั้นจะไปละหมาดที่มัสยิด จากนั้นจะมีการขอขมาจากเพื่อน มีการเยี่ยมเยียนญาติพี่น้องที่อยู่ไกลและไกลออกไป มีการเลี้ยงอาหารด้วย 2) วันฮารีรายอฮัจญ์ หรือวันรายอออิฎิ้ลอัฎฮา คำว่า อัฎฮา แปลว่า การเชือดพลี เป็นการเชือดสัตว์เพื่อเป็นอาหารแก่ประชาชนและคนยากจน อิตลอัฎฮา จึงหมายถึงวันรื่นเริงเนื่องในวันเชือดสัตว์พลี ตรงกับวันที่สิบของเดือน ซุลฮิจญะ เป็นเวลาเดียวกับการประกอบพิธี ฮัจญ์ ที่เมืองเมกกะของชาวอิสลามทั่วโลก ชาวไทยอิสลามจึงนิยมเรียกวันตรุษนี้ว่า วันอีดใหญ่การปฏิบัติจะมีการละหมาดร่วมกันและเชือดสัตว์เช่น วัว แพะ แกะ แล้วแจกจ่ายเนื้อสัตว์เหล่านั้นแก่คนยากจน การเชือดสัตว์พลีนี้เรียกว่า กรุบาน

3.8 ประเพณีวันเมาลิด

วันเมาลิด เมาลิดเป็นภาษาอาหรับแปลว่า ที่เกิดหรือวันเกิด หมายถึงวันเกิดของ นบี มุฮัมมัด ตรงกับวันที่ 12 เดือนรอบือลอาวาล หรือเดือนที่ 3 ตามปฏิทินอาหรับ วันเมาลิดยังเป็นวันรำลึกถึงวันที่ท่านลี้ภัยจากเมืองเมกกะไปยังเมืองมาดีนะห์ และเป็นวันมรณกรรมของท่านด้วย กิจกรรมต่าง ๆ ในวันเมาลิดได้แก่ การเชิญคัมภีร์อัลกุรอาน การแสดงปาฐกถาธรรม การแสดงนิทรรศการ ฯลฯ และการเลี้ยงอาหาร

3.9 ประเพณีอาซุรอ

วันอาซุรอ อาซุรอ เป็นภาษาอาหรับ หมายถึงวันที่สิบของเดือนมุฮัรรอม ซึ่งเป็นเดือนทางศักราชอิสลาม ในสมัย นบีนุส ได้เกิดน้ำท่วมใหญ่ยังเป็นความเสียหายแก่ทรัพย์สินไร่นาของประชาชนทั่วไป ทำให้เกิดการขาดอาหาร นบีนุส จึงประกาศให้ผู้ที่มิสิ่งของที่เหลือพอจะกินได้ให้เอามากองรวมกัน นบีนุส ให้เอาของเหล่านั้นมากวนเข้าด้วยกัน สวากของท่านก็ได้กินอาหารโดยทั่วกันและเหมือนกัน ในสมัย นบี มุฮัมมัด (ศ็อล) เหตุการณ์ทำนองนี้ได้เกิดขึ้นขณะที่กองทหารของท่านกลับจากการรบที่บาดัง ปรากฏว่าทหารมีอาหารไม่พอกิน ท่านจึงใช้วิธีการของ นบีนุส โดยให้ทุกคนเอาข้าวของที่กินได้มากวนเข้าด้วยกัน แล้วแบ่งกันกินในหมู่ทหาร เครื่องปรุงสำคัญประกอบด้วย เครื่องแกงมี ข่า ตะไคร้ หอม กระเทียม ผักชี ยี่ห่วย ข้าวสาร เกลือ น้ำตาล กะทิ กล้วย หรือผลไม้อื่น ๆ เนื้อ ไข่ วิธีกวน ตำหรือบดเครื่องแกงอย่างหยาบ ๆ เทส่วนผสมต่าง ๆ ลงในกระทะใบใหญ่ เมื่ออาหารสุกเป็นเนื้อเดียวกันแล้วจึงตักใส่ถาด โรยหน้าด้วยไข่เจียวบาง ๆ หรืออาจเป็นหน้ากุ้ง เนื้อสับมัน ปลาสดมัน ผักชี หอมหั่น พอเย็นแล้วก็ตัดเป็นชิ้น ๆ คล้ายขนมเปียกปูน

3.10 การพูดจา การแต่งกายของชาวไทยมุสลิม

การพูดจา ชาวไทยมุสลิมโดยทั่วไปจะกล่าวคำ บิสมิลลาฮฺ อิรเราะฮมานิรเราะฮีม (بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ) มีความหมายว่า ด้วยนามของ อัลเลาะห์ ผู้กรุณาปราณี ผู้เมตตาเสมอ เมื่อเริ่มทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิน นั่ง นอน อาบน้ำ สวมเสื้อผ้า ฆ่าสัตว์เป็นอาหาร เขียน อ่านหนังสือ ฯลฯ ทำให้มีความผูกพันแน่นแฟ้นกับท่าน ทำให้ทุกกิจกรรมของชาวอิสลามทำไปด้วยนามของท่าน และเมื่อบรรลุหรือเสร็จกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กินอาหารเสร็จ เดินทางไปถึงที่หมาย ทำงานบรรลุเป้าหมาย ก็จะกล่าว อัลฮัมดุลิลลาฮฺ (الْحَمْدُ لِلّٰهِ) มีความหมายว่าการสรรเสริญเป็นสิทธิของ อัลเลาะห์ แต่ผู้เดียว

การแต่งกายของชาวมุสลิม การแต่งกายตามหลักศาสนาอิสลามที่เรียกว่า ฮิญาบ (Hijab) ผู้หญิงจะต้องปกปิดทุกส่วนในร่างกายยกเว้นใบหน้าและฝ่ามือที่สามารถเปิดได้ ส่วนการแต่งกายของผู้ชายจะต้องปิดตั้งแต่สะดือถึงหัวเข่า

3.11 การแสดงความเคารพ

การแสดงความเคารพชาวไทยอิสลามเมื่อพบปะหรือกันจะกล่าว สะลาม หรือทักทายกันด้วยคำว่า อัซสะลามอะลัยกุม (السَّلَامُ عَلَیْكُمْ) มีความหมายว่า ขอความสันติสุขจงมีแต่ท่าน ผู้รับจะรับว่า วะอะลัยกุมสะลาม (وَ عَلَیْكُمْ السَّلَامُ) หมายความว่า ขอความสันติสุขจงมีแก่ท่านเช่นกันการปฏิบัติเกี่ยวกับการกล่าวสะลาม มีหลายประการ คือ 1) การสะลามและการจับมือด้วย ซึ่งกระทำได้ระหว่างชายกับชาย และหญิงกับหญิง สำหรับชายกับหญิงทำได้เฉพาะผู้ที่อยู่ในฐานะที่แต่งงานกันไม่ได้เท่านั้น เช่น พ่อกับลูก พี่กับน้อง หากชายหญิงนั้นอยู่ในฐานะที่จะแต่งงานกันได้เป็นสิ่งต้องห้าม 2) ผู้ที่อายุน้อยกว่าควรให้สะลามผู้ที่อายุมากกว่า 3) เมื่อจะเข้าบ้านไม่ว่าจะเป็นบ้านของตนเองหรือผู้อื่น สิ่งแรกที่จะต้องทำคือ การกล่าวสะลาม ให้แก่ผู้ที่อยู่ในบ้านทราบก่อน หากกล่าวครั้งแรกยังไม่มีผู้รับสะลาม ก็ให้กล่าวอีกสองครั้ง ถ้ายังไม่มีผู้กล่าวรับก็ให้เข้าใจว่า เจ้าของบ้านไม่อยู่หรือไม่พร้อมที่จะรับแขกก็ให้กลับไปก่อน แล้วค่อยมาใหม่ 4) จะต้องมีการกล่าวสะลาม ก่อนที่จะมีการสนทนาปราศรัย 5) เมื่อมีผู้ให้ สะลาม ผู้ฟังหรือผู้ที่ได้ยินต้อง (บังคับ) กล่าวรับสะลาม ถ้าอยู่หลายคนก็ให้คนใดคนหนึ่งกล่าวรับถือเป็นการใช้ได้ ถ้าไม่มีผู้ได้รับสะลามเลยจะเป็นบาปแก่ผู้นั้น

3.12 การกินอาหาร

การกินอาหาร มีบัญญัติเรื่องอาหารใน อัลกุรอาน โดยให้บริโภคน้ำจืดและสิ่งที่ดี ไม่บริโภคอย่างสุรุษุร้าย และสิ่งที่ไม่ก่อให้เกิดโทษแก่ร่างกาย สติปัญญา อาหารที่ไม่อนุมุติเช่น เนื้อหมู เลือดสัตว์ที่ตายแล้ว สัตว์ที่เชือด โดยเปล่งนามอื่นนอกจาก อัลเลาะห์ สัตว์ที่เชือดเพื่อบูชาญ ส่วนสัตว์ที่ตายเองต้องมีสาเหตุ ดังนี้ คือสัตว์ที่ถูกรัด สัตว์ที่ถูกตี สัตว์ที่ตกจากที่สูง และสัตว์ที่ถูกสัตว์ป่ากิน สัตว์ที่ตายเองในท่าลักษณะดังกล่าวหากเชือดทันทีสามารถบริโภคได้ อาหารที่จัดอยู่ในพวกเครื่องดื่มมีนม และสิ่งอื่นใดก็ตาม ที่อยู่ในข่ายก่อให้เกิดโทษมากกว่าเกิดประโยชน์ ก็ไม่เป็นที่อนุมุติเช่นกัน เช่น เหล้า ยาเสพติดทุกประเภท ฯลฯ

3.13 รูปแบบสังคม

ชุมชนที่พูดภาษามลายูและนับถือศาสนาอิสลาม มักตั้งบ้านเรือนอยู่เป็นกลุ่มไม่ปะปนกับชุมชนที่นับถือศาสนาอื่น อยู่กันเป็นหมู่บ้านประกอบอาชีพด้วยกันในชุมชนเดียวกัน มีส่วนน้อยที่อยู่ปะปนกันแต่ต่างคนต่างอยู่ ถ้าจำเป็นต้องอยู่ปะปนกันบ้าง การนับถือศาสนาต่างคนต่างก็ปฏิบัติศาสนกิจของตนไป ไม่เบียดเบียนกัน มีอยู่บ้างที่ไม่ลงรอยกันในเรื่องศาสนาแต่เป็นเรื่องเล็กน้อย ปัจจุบันผู้ที่พูดภาษามลายูก็สามารถพูดไทยได้เป็นส่วนใหญ่ เพราะมีการศึกษาสูงขึ้นตามความเจริญของท้องถิ่นและความจำเป็นที่ต้องประกอบอาชีพที่สัมพันธ์กัน สำหรับชาวพุทธที่พูดภาษาไทยก็สามารถพูดภาษามลายูได้ นับว่าเป็นวิวัฒนาการด้านวัฒนธรรมในปัจจุบัน

ชีวิตทางสังคมของมุสลิมที่แท้จริงนั้น วางอยู่บนหลักการอันสูงส่งและถูกกำหนดมาเพื่อเป็นหลักประกันความสุขความเจริญให้แก่บุคคลและสังคมในเวลาเดียวกัน สงครามชนชั้น การแบ่งแยกทางสังคม และการครอบงำสังคม โดยบุคคลหรือสังคมครอบงำบุคคล เป็นสิ่งที่ไม่เคยมีในชีวิตทางสังคมของอิสลาม โองการใน อัลกุรอาน และคำสอนของท่านศาสดา นบี มุฮัมมัด ได้กล่าว เตือนมนุษย์ให้ระลึกถึงความจริงแห่งชีวิต ความจริงที่ทำหน้าที่เป็นหลักการของโครงสร้างทางสังคมของชีวิตอิสลาม ในบรรดาหลักการเหล่านี้ก็มีความจริงที่ว่า มนุษยชาติเป็นครอบครัวหนึ่งที่เกิดขึ้นมาจากพ่อแม่เดียวกันและมีเป้าหมายเดียวกัน เอกภาพของมนุษย์นั้น มาจากความคิดที่ว่า มนุษย์ในโลกมีพ่อแม่คนเดียวกันคือ อาดัมและอีวา มนุษย์ทุกคนเป็นสมาชิกครอบครัวโลกที่ตั้งขึ้นโดยพ่อคนแรกและแม่คนแรก

ฉะนั้น มนุษย์ทุกคนจึงมีสิทธิที่จะได้รับผลประโยชน์ร่วมกันในฐานะที่เขาต้องมีความรับผิดชอบร่วมกัน เมื่อผู้คนตระหนักถึงว่าพวกเขาทั้งหมดอยู่ในครอบครัว ของ อาดัมและอีวา และพวกเขาทั้งหมดถูกพระเจ้าเป็นเจ้าของแล้ว เรื่องอคติต่อเผ่าพันธุ์หรือ ความไม่เป็นธรรมทางสังคม หรือเรื่องพลเมืองชั้นสองก็จะไม่เกิดขึ้น ผู้คนจะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในทางพฤติกรรมทางสังคมเช่นเดียวกับที่พวกเขาเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในทางธรรมชาติ โดยการมีพ่อ แม่คนเดียวกัน

คัมภีร์อัลกุรอาน และคำสอนของท่านศาสดา นบี มุฮัมมัด ได้กล่าวเตือนมนุษย์ให้นึกถึงความจริงที่สำคัญทางด้านเชื้อชาติและเป็นการปูทางไปสู่ความเป็นพี่น้องกันที่แท้จริง เอกภาพ ของมนุษยชาติ นั้น มิได้อยู่เพียงต้นกำเนิดเท่านั้น แต่ยังคงอยู่ที่เป้าหมายสุดท้ายของมันด้วย ตามทัศนะของอิสลาม เป้าหมายสุดท้ายของมนุษยชาติ คือ พระเจ้า เรามาจากพระองค์ เรามีชีวิตอยู่เพื่อพระองค์ และเราจะต้องกลับไปยังพระองค์

นอกจากเอกภาพของมนุษยชาติในต้นกำเนิด และเป็นจุดหมายสุดท้ายและนอกจากความรับผิดชอบร่วมกัน แล้ว ชีวิตทางสังคมของอิสลาม จะต้องมีการร่วมมือกันในคุณความดีและคุณธรรมด้วย สิทธิในชีวิตทรัพย์สินและเกียรติยศส่วนบุคคลจะต้องได้รับการยอมรับ สังคมอิสลามเป็นสังคมที่ทำให้เกียรติแก่บุคคล และบุคคลได้รับอนุญาตให้ดำเนินบทบาทในการสร้างศีลธรรมทางสังคม ด้วยการเชิญชวนไปสู่การทำ ความดีและทำลายความชั่วในทุกรูปแบบ โดยวิธีการที่ถูกกฎหมาย บุคคลใดก็ตามที่ไม่อาจเอาใจใส่ต่อสังคม คือคนบาปที่เห็นแก่ตัว ขาดจิตสำนึกและความศรัทธาของเขามีได้รับการอบรม

จากรูปแบบของสังคมที่ปรากฏนี้ แสดงให้เห็นว่า ไม่ได้มีบทบัญญัติที่กล่าวถึงการทำลายล้างหรือการเช่นฆ่าผู้อื่นเพื่อพระประสงค์ของพระเจ้าเลย การทำความชั่วโดยอ้างว่าเป็นการทำเพื่อพระเจ้าจึงดูเหมือนว่าเป็นข้ออ้างที่ไม่สมเหตุผล เป็นการกระทำของกลุ่มที่หวังผลประโยชน์และเห็นแก่ตัว และกลุ่มคนเหล่านี้ก็แฝงตัวอยู่ในกลุ่มชนมุสลิมทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยด้วย และถ้าเราไม่ได้ศึกษาถึงบทบัญญัติของศาสนาอิสลามที่มุ่งหวังให้มนุษย์ทุกคนพบกับสันติสุข เราก็จะเกิดอคติกับชาวมุสลิมทุกคนอย่างแน่นอน เพราะภาพที่ปรากฏออกมาให้เห็นนั้น ชาวมุสลิมถือว่าเป็นตัวการก่อปัญหาให้กับโลก และกับประเทศไทยด้วย ดังเหตุการณ์ในสามจังหวัดชายแดนใต้ เป็นต้น

3.14 การเสียชีวิต

การตาย สำหรับในเรื่องของการเสียชีวิต ในภาษาอาหรับ เรียกว่าถึง อายัล หมายความว่า การกลับไปสู่ความเมตตาของพระอัลเลาะห์ ฉะนั้นเมื่อทราบข่าวการตาย มุสลิมจะกล่าวประโยคที่ว่า แท้จริงเรา เป็นของอัลเลาะห์และแท้จริงเราเป็นผู้กลับไปหา อัลเลาะห์ การตายในทัศนะของอิสลามไม่ได้เป็นความทุกข์ การพ้นทุกข์หรือการตายเป็นการเพิ่มทุกข์แต่อิสลามถือว่าการตายคือการ กลับไปสู่ความเมตตาของพระผู้เป็นเจ้าของอัลเลาะห์ เมื่อมุสลิมเสียชีวิต เป็นหน้าที่ของญาติหรือเพื่อนบ้านใกล้เคียงที่เป็นมุสลิม จะจัดการกับศพตามหลักศาสนา 4 ประการคือ การอาบน้ำศพ ห่อศพ กล่าวคำอวยพรต่อศพ (ละหมาดให้แก่ศพ) และฝัง ผู้ที่จะไปร่วมงานจะมีมากน้อยเพียงใด อยู่ที่ศพนั่นจะเป็นที่เคารพนับถือของผู้อื่นมากเพียงใดแต่ถึงอย่างไรก็ตาม มุสลิม

ทุกคนถือเป็นที่ของคนที่จะไปเยี่ยมเยียนและละหมาดศพและไปแสดงความเสียใจกับญาติ การเยี่ยมอาจจะนำเงิน หรือเครื่องบริโภคไปทำบุญกับเจ้าภาพตามประเพณีของตนในหมู่บ้านนั้นๆ

สรุปได้ว่า ประชญาประเพณีของชาวมุสลิมนั้น ปฏิเสธไม่ได้เลยว่าอยู่บนพื้นฐานจากหลักความเชื่อทางศาสนา อันมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากต่อวิถีการดำรงชีวิต ตั้งแต่เกิดจนตาย และถ้าชาวมุสลิมสามารถประพฤติปฏิบัติได้ดังคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ อัลกุรอาน แล้วละก็ สังคมมุสลิมจะต้องเป็นสังคมแห่งอุดมคติของโลกอย่างแน่นอน แต่ก็หาเป็นเช่นนั้นไม่ เราได้ทราบถึงพฤติกรรมที่อยู่ตรงข้ามกับหลักศาสนาตามที่ได้ศึกษามาอยู่เป็นจำนวนมาก ก็เลยทำให้เข้าใจได้ว่า นอกจากกรอบที่บัญญัติไว้ในศาสนาแล้ว อย่างอื่นที่ปรากฏออกมาอยู่เป็นการกระทำที่อยู่เหนือบทบัญญัติของพระเจ้าเป็นเจ้าอย่างแน่นอน ซึ่งวาระซ่อนเร้นเหล่านี้ เราก็ไม่สามารถบอกได้อย่างชัดเจนถึงวัตถุประสงค์ แต่ที่แน่ ๆ คือถ้าหากันตามความหมายของศาสนาแล้ว ก็ถือได้ว่าเป็นศาสนาที่มุ่งให้มนุษย์ทุกคนได้พบกับสันติสุข ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

4. สรุปปรัชญาประเพณีของศาสนาอิสลามที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทย

ปรัชญาประเพณีของชาวมุสลิมนั้นถ้ามองกันตามตัวหนังสือก็สามารถสรุปได้ว่า เป็นวิถีชีวิตที่ผูกติดอยู่กับพระบัญญัติของพระเจ้า ตั้งแต่เกิดจนตาย และจากการศึกษา พบว่าปรัชญาประเพณีของชาวมุสลิมถือได้ว่าเป็นปรัชญาชีวิตที่ต้ออย่างมากสำหรับผู้ที่ได้ปฏิบัติตาม เป็นหลักพื้นฐานของสังคมในการอยู่ร่วมกันที่เมื่อมองจากภาพรวมแล้วจะทำให้ทราบว่าเป็นหลักความเชื่อที่นำมาสู่ความสงบและสันติสุขเป็นอย่างมาก นั่นก็แสดงให้เห็นว่าหลักการประพฤติปฏิบัติจริงๆ ของชาวมุสลิมที่อ้างอิงตามคัมภีร์ อัลกุรอาน นั้น เป็นคำสอนที่ดีมากในการนำมาใช้เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคม

บรรณานุกรม

ขจัด บุรุษพัฒน์. (2519). **ไทยมุสลิม**. กรุงเทพฯ: แพร่วิทยา.

ฉัตรดนัย ใจเพชร. (2546). **โครงสร้างสังคมวัฒนธรรมไทยมุสลิม: ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดปัตตานี**. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ปริญญวิทย์ อิสมาแอลและคณะ. (2540). **วิถีอิสลาม**. กรุงเทพฯ: จีระวิชาการพิมพ์.

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2558). **อิสลาม (อามีน ลอนา, พัฒนาการการเขียนประวัติศาสตร์อิสลามในสังคมไทย ยุครัฐจารีต-2511**. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.

อัลลามะฮฺ เซค มุฮัมมัด ศอลิห์ อัล ฮุซัยมีน. (2552). **อธิบายพื้นฐานการศรัทธาชั้นฮุซูลอฮ์หม่าม โดยอับดุลฮรอ อิสมาอีล อะหมัด**. กรุงเทพฯ: นิตชาพรินต์.

เสาวนีย์ จิตต์หมวด. (2535). **วัฒนธรรมอิสลาม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ทางนำ.

ฮัมมุดะฮฺ อับดุลอากีลีย์ และอับดุลเลาะอับรฺ. (ม.ป.พ.). **อิสลามและมุสลิม**. ปัตตานี: สำนักงานวิชาการและบริการชุมชน วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

เว็บไซต์

<http://www.lib.ru.ac.th/journal/islamic-culture/valimah.html>. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 27 มกราคม 2560.

http://region7.prd.go.th/ewt_news.php?nid=30405&filename=index. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 27 มกราคม 2560.

<https://sites.google.com/site/culturemono/wathnthrrm-laea-prapheni-thi-nabthux-sasna-xislam>. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 27 มกราคม 2560.